

Februari 1951.

M E D D E L A N D E

Nr 31

från

S K Å N E S V A P E N H I S T O R I S K A F Ö R E N I N G

Skånes Vapenhistoriska Förenings medlemmar kallas till årsmöte å Malmöhus slott (Kungens kammare) fredagen den 2 mars kl. 19.00, då stadgeenliga förhandlingar äga rum enligt följande dagordning:

1. Protokolluppläsning och justering.
2. Styrelsens verksamhetsberättelse för det förflutna arbetsåret.
3. Revisorernas berättelse.
4. Fråga om ansvarsfrihet.
5. Val av ordförande.
6. Val av styrelse och styrelsesuppleanter.
7. Val av revisorer.
8. Nya frågor.
9. Avslutning.

Efter förhandlingarnas slut föredrag med ljusbilder av museiinspektör cand. mag. Arne Hoff från Tøjhusmuseet i Köbenhavn över ämnet: "Jagtvåben og jagtmetoder i gamle dage."

Efter föredraget gemensam supé på Savoy för dem som önska delta. Styrelsen förväntar talrik anslutning.

Vintersammanträdet.

Fredagen den 17 sistlidne november avhöll Föreningen ordinarie gemensamt sammanträde på Kungens kammare å Malmöhus slott. Närvarande voro 21 personer. Förhandlingarna leddes av Föreningens ordförande, som hälsade de närvarande välkomna och vände sig då särskilt till nya medlemmen, fröken Gulli Olsson, Malmö, som för första gången besökte Föreningen. Därefter höll ordföranden en kort erinran om dän landssorg, som drabbat Sveriges folk genom vår landsfaders, H.M. Konung Gustaf V:s frånfälle och påbjöd en tyst minuts hyllning, varefter ordföranden utbringade ett kungligt leve för den nye Konungen Gustaf VI Adolf.

Därefter höll ordföranden parentation över avlidne medlemmen jur. cand. Hartvig Olsson, som ävenledes hyllades med en tyst minut.

Efter föhandlingarnas slut höll ordföranden en orientering över 1800-talets svenska manskapssablar, vilka demonstrerades med medhaft material från ordförandens samling. Efter denna mera för nybörjare avsedda orientering förevisade herr Emil Andersson från Lund en som krigsbyte tagen rysk varghagelbössa samt v. ordföranden major J. Lindgren, Malmö en tysk kavallerivärja från 30-åriga kriget, en praktsak, troligen kommen från rustkammaren i Dresden. Dessutom förevisade herr Eric Lindgren, Malmö, några sablar och värjor ur egen samling för klassificering. Alla medlemmarna deltog intresserade i denna vapenorientering. Därefter samlades de flesta medlemmarna till gemensam supé på Kramer.

Vapenhistoriska notiser.

Karolinska hirschfångare. I samband med skildringen av en svensk 1700-tals hirschfångare i Allerums kyrka strax utanför Hälsingborg har vår medlem löjtnant Olle Cederlöf i Nordvästra Skånes Tidningar för den 10 januari 1951 framhållit intressanta rön rörande svenska militära artillerihirschfångare från karolinsk tid. Tidigare har ansetts (J. Alm, "Svenska militära hirschfångare", i Svenska Vapenhistoriska Sällskapets årsbok 1942, sid. 97) att endast manskapet vid artilleriet burit sidovapen av denna typ, medan artilleriofficerarna liksom övriga officerare burit värja. Författaren påvisar däremot med utgångspunkt från en rulla för artilleriet i Ingermanland år 1699 (ett utdrag ur denna har publicerats av Överste Theodor Jakobsson i Svenska Vapenhistoriska Sällskapets senaste årsbok 1947-1948 sidan 23), att även officerarna och underofficerarna burit sidovapen av hirschfångaretyp. De förra hirschfångarna voro enligt anförda källa försedda med förgyllda mässingsfästen medan de sistnämnda hade polerade stålfästen. Cederlöf framhåller att några bevarade exemplar av officershirschfångar hittills icke

varit kända. Under senare tid har emellertid dykt upp tvenne sins emellan något olika exemplar. Den ena hirschfångaren, som Cederlöf endast sett avbildad är otvivelaktigt från karolinsk tid (klingan bär bl.a. ett krönt karolinskt namn chiffer) är av samma typ som manskapshirschfångarna, om man bortser från att det mässingsstöpta och förgyllda fästet som dock tyvärr är defekt, då handbygeln och främre parerstången gått förlorade, har en stöpt kavel ornerad med reliefdekor. Den andra hirschfångaren, som mera liknar trumslagarehirschfångaren m./1727, har koppartrådslindad kavel och en eneggad klinga. Sistnämnda förhållande och det faktum att parerstångerna äro ovanligt fylliga mot ändarna (ett kriterium på efterkarolinska sidovapen) föranleder författaren till antagandet att denna hirschfångare, vilken återfinnes i Allerums kyrka, härstammar från tiden närmast efter Karl XII:s sista regeringsår, då hirschfångarna synas ha avlagts vid det svenska artilleriet. Författaren har utlovat att inom kort återkomma med en mera uttömmande uppsats i ämnet.

J. Folke Herrström

Nytt Vapenhistoriskt Sällskap. Norsk Vapenhistorisk Selskap har bildats i Oslo den 1 dec. 1950. Styrelsen består av stiftaren oberstlöjtnant F.C.Skaar, ordf., kammerherre R.Andvord, Fru Marje Hedberg-Braathen kassör, direktör Harald Hals II, sekreterare, samt herr Jakob J. Mathiesen. I allt räknar sällskapet redan 69 personer och institutioner som medlemmar, varav 15 äro från Sverige och 9 från Danmark. Härnere i Skåne hälsa vi med stor glädje vår norska systerorganisation varmt välkommen i det interskandinaviska vapenhistoriska samarbetet till gagn för nordiska vapenhistorisk forskning. Vi önska: Lycka till.

Vi uppmana intresserade medlemmar i Skånes Vapenhistoriska Förening att anmäla sig som medlemmar även i Norsk Vapenhistorisk Selskap. Årsavgiften är 20 norska kronor. Undertecknad står till tjänst med upplysningar.

J. Folke Herrström

Jubileumsboken.

Den utlovade jubileumsboken, löjtnant Olle Cederlöfs "Historiens Plogbillar, Vapenhistorisk handbok," är nu färdigtryckt och kommer att distribueras inom närmaste dagarna. För vår del kommer den först att utdelas till de medlemmar som infinna sig på årsmötet den 2 mars, varefter de övriga medlemmarna får den sig tillsänd per post senare. Vi uppmana därför till talrik uppslutning på vår årsmöte. Det är för Föreningen styrelse en glädje att nu till alla våra medlemmar kunna som jubileumsgåva få överlämna var sitt exemplar av detta arbete.

Meningen var ju dock att detta skulle ha skett redan vid 10 årsjubileet men då detta icke lät sig göra är ju sent bättre än aldrig.

Till donatorerna (direktör Eric Eklund, Malmö, fabrikör Nils Hellström, Flisby, ordföranden J.Folke Herrström, Malmö, Fru Marja Hedberg-Braathen, Oslo, och godsägare Knut Hedberg, Bjärsjölagård) som ekonomiskt bidragit, framför Föreningens styrelse sitt varma tack.

P. S. Med detta nummer närslutes en postgiroblankett, som kan användas till inbetalning av årsavgiften för 1951. Denna bör insändas fortast möjligt.

Våra utländska medlemmar kunna per check, som kan inköpas i eget lands valuta, sända årsavgiften 10 svenska kronor. Adressen är endast Skånes Vapenhistoriska Förening, Malmö, Sverige.

Nyinvalida medlemmar:

Föreståndaren för Kungl.Livrustkammaren, fil.dr.

Thorsten Lenk, Stockholm (Ordf.)

Fröken Gulli Olsson, Malmö. (Ordf.)

Studerande Herr Gunnar Hansson, Malmö (Skattm.)

Redaktör: J.Folke Herrström, Malmö.